

דְּבָרֵי יִשְׂרָאֵל

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ לַעֲרֵי הָעָאן

גליון תנ"ב 452

ערוך ע"י ישראל שלום רבורץ
בהוצאת מכון דברי יושר

פְּרִשְׁת בְּהַעֲלֹתָ תִּשְׁפֹּה

בְּמִה בַּפְּרִשָּׁה

תַּמְצִית דְּבָרֵי הַפְּרָשָׁה
בְּשִׁלּוּב פְּרוּשִׁים וּדְרוּשִׁים

יְלָדִים יְקָרִים וְחִבִּיבִים!

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ מִתְחִילָה בַּמִּצְוָה
הַדִּלְקַת וְהַעֲלָאת הַנֵּרוֹת בַּמְנוּחָה
בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ
שְׁעֲשִׂית הַמְנוּחָה הִיְתָה רוּחֲנִית,

שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְאָה לָמֶשֶׁה אֶת צוּרְתָהּ לַפְּרִשָּׁה
וְדִקְדוּקֶיהָ.

אַהֲרֹן הִכְהִין דִּקְדָק בַּמִּצְוָה זוֹ, וַעֲשָׂאָה יוֹם יוֹם בְּכוֹנָה
גְּדוּלָה מִמֶּשׁ כְּמוֹ הַקְּטֵרֶת הַקְּטֹרֶת בְּקֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים פְּעַם
אַחַת בַּשָּׁנָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים.

הַתּוֹרָה מְעִידָה עַל אַהֲרֹן הִכְהִין שְׂקִים אֶת מִצְוֹת
הַדִּלְקַת הַנֵּרוֹת בְּדִיוֹק כְּמוֹ שֶׁהֵשֵׁם צִוָּה וּמִשְׁבַּחַת אוֹתוֹ
שֶׁהוּא לֹא שָׁנָה כְּלוּם בַּמִּצְוָה.

הֵשֵׁם מִצְוָה אֶת מֹשֶׁה לְהַבְדִּיל אֶת הַלְוִיִּים מִתּוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּלְקַדֵּשׁ אוֹתָם לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת הֵשֵׁם, זָכוּ לָכֵן
הַלְוִיִּים בְּגִלְל שֶׁשִּׁבְּטָם לֹא הִשְׁתַּחֲוָה וְלֹא עָבַד לַעֲגֹל.
לְאַחַר שֶׁקִּדְּשׁוּ וְטָהְרוּ אֶת הַלְוִיִּים, סָמְכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל
אֶת יְדֵיהֶם עַל הַלְוִיִּים, וְאַהֲרֹן הִנִּיף אוֹתָם תְּנוּפָה לַהֵשֵׁם.

שְׁנֵי הַדְּבָרִים הֵלְלוּ הַתְקִימוּ עַל יְדֵי נָסִים פְּלִאִיִּים, הֵנִס
הָרֹאשׁוֹן שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל הִסְפִּיקוּ לְסַמֵּךְ אֶת יְדֵיהֶם עַל
הַלְוִיִּים, וְהַשְׁנִי שֶׁאַהֲרֹן הִכְהִין הַצִּלִּיחַ לְהִנִּיף אֶת כָּל עֲשָׂרִים
וּשְׁנַיִם אֶלֶף הַלְוִיִּים.

יֵשׁ הָאוֹמְרִים שֶׁהִיא כָּאֵן נִס נוסף שֶׁכָּל עַדְת יִשְׂרָאֵל
נִקְהְלוּ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמָּקוֹם הַקָּטָן וְהַמוֹעֵט הַזֶּה
הִחֲזִיק אֶת כָּל עַדְת יִשְׂרָאֵל הַמְרַבָּה.

נִקְרָא בַּפְּרָשָׁה עַל הַפֶּסַח הָרֹאשׁוֹן וְהַיְחָדִי בְּזִמְנוֹ שֶׁעָשׂוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, וְעַל הָאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ טְמֵאִים בְּטִמְאַת
מֵת שֶׁלֹּא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הַפֶּסַח הָרֹאשׁוֹן, וּמִפְּנֵי שֶׁהֵם
חָשְׁקוּ כָּל כֶּךָ לָקִים אֶת הַמִּצְוָה, זָכוּ לָכֵן שֶׁעַל יָדָם צִוָּה
הֵשֵׁם אֶת מֹשֶׁה עַל מִצְוֹת "פֶּסַח שְׁנִי".

עוֹד נִקְרָא כִּיצַד הַתּוֹרָה מְתַאֲרֶת
אֶת הַשְּׂרָאֵת הַשְּׂכִינָה עַל הַמִּשְׁכָּן, עָנָן
בְּיוֹם וּמִרְאָה אֵשׁ בַּלֵּילָה.

עָנָן זֶה הָיָה סִימָן לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מִתִּי
עֲלֵיהֶם לַחֲנוּת וּמִתִּי עֲלֵיהֶם לְנִסֵּעַ,
הַמָּקוֹם שֶׁשָּׁם שָׁכַן הָעָנָן, הָיָה סִימָן לַחֲנוּהָ, וְאִם נִעְלָה
הָעָנָן, הָיָה זֶה סִימָן לְהִתְחִיל בַּמִּסָּע, עַד אֲשֶׁר יָנוּחַ שׁוֹב
הָעָנָן, וְחוֹזֵר חֲלִילָה.

הַתּוֹרָה מְאֲרִיכָה לְתֹאֵר וּלְפָרֵט בַּפְּסוּקִים רַבִּים אֶת
עֲנִיָּן הַחֲנוּהָ וְהַנְּסִיעָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל פִּי הָעָנָן, כְּאֲשֶׁר
הָיוּ מְקוּמוֹת נוֹחִים שִׁבְּהֶם הֵם הָיוּ זְמַן מוֹעֵט, וּמְקוּמוֹת
שֶׁהָיוּ נִרְאִים כְּקִשִּׁים לְשִׁהִיָּה וּבָהֶם שָׁהוּ זְמַן מְרַבָּה.

כֵּן הָיוּ, מְקוּמוֹת שֶׁהֵם שָׁהוּ זְמַן מוֹעֵט וּמִיד אַחֲרֵי
שֶׁכָּבַד הַתֹּאֲרָגָנוּ לְשִׁהוּת בַּמָּקוֹם, נִעְלָה הָעָנָן וְהָיוּ צָרִיכִים
לְנִסֵּעַ.

בְּכָל זֹאת עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּדִבְרֵי הֵשֵׁם וְלֹא בָּאוּ בְּטְרוּנִיָּה
וְלֹא הִתְלוֹנְנוּ עַל כֶּךָ בְּמִשְׁךְ כָּל הָאֲרֻבָּעִים שָׁנָה שֶׁהָיוּ
בַּמִּדְבָּר, וּבִזָּה מִתְבָּרַר שִׁבְחָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵאֱמִינוּ בַּהֵשֵׁם
בְּאִמּוּנָה שְׁלֵמָה.

זֶהוּ לְמוֹד לְדוּרוֹת, כִּי תָמִיד עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל
מַעֲשֵׂינֵינוּ עַל פִּי רְצוֹן הֵשֵׁם וּלְהִאֲמִין כִּי הַכֹּל מֵאֵתוֹ וּמִמֶּנּוּ
הַכֹּל.

נִלְמַד בַּפְּרָשָׁה עַל חֲצוּצֹרוֹת הַכֶּסֶף שֶׁהֵשֵׁם צִוָּה אֶת
מֹשֶׁה לַעֲשׂוֹת לְכַבּוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהִיא נִחָשׁ לְמַלְךְ,
בְּחֲצוּצֹרוֹת אֵלוּ הָיוּ תוֹקְעִים בְּשִׁנֵּיהֶם כְּאֲשֶׁר רָצָה מֹשֶׁה
לְהַקְהִיל אֵלָיו אֶת כָּל עַדְת יִשְׂרָאֵל, וְאִם הָיוּ תוֹקְעִים רַק
בְּאַחַת, סִימָן הָיָה לְקִרְיָאֵת הַנְּשִׂאִים אֶל מֹשֶׁה.
בְּחֲצוּצֹרוֹת אֵלוּ הָיוּ מְרִיעִים לְהוֹדִיעַ עַל נִסְיעַת הַמַּחֲנוֹת,
וְהַתּוֹקְעִים בְּחֲצוּצֹרוֹת הָיוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים.

המשורר מה בפרשה תמצית עניני הפרשה בשלוב פירושים ודרושים

ענשם של מתאוננים אלו היה שנשרפו באש, ולמקום שדבר זה ארע קוראת התורה "תבערה" על שם השרפה שנענשו בה.

נלמד בפרשה שבכל דור ודור היו אנשים רעים שלא השיבו אל לבם להתנהג על פי דרך השם גם כאשר הם ראו באפן ברור מה הענש המטל על מי שמורד בדרך השם,

והנה עוד כמעט לא עבר זמן מאז ששככה אש התבערה, וכבר קמו להם ה"ערב רב" אשר הסיתו גם את בני ישראל, לכפר בטובתו של הקדוש ברוך הוא אשר נתן להם מן עד לפתח הבית, והם בכו על כך שאין להם דגים דלוחים, קשואים ואבטיחים, חציר, ובצלים ושומים, שאותם היו אוכלים במצרים מהשאריות שהמצרים הותירו.

פה חמוקה היתה התנהגותם זו, עד כדי כך שכאשר השם אמר למשה מה הענש שהוא מתכוון להענישם, נחלש משה למאד, עד שבקש את נפשו למות קודם להם.

לאחר שמשה מנה על פי צווי השם **שבעים איש מזקני ישראל** שיסיעו בידו במשא העם, הביא השם רוח חזקה שהביאה אתה עוף הנקרא שליו, והעם אספו ממנו הרבה, אך רבים מהם לא הספיקו להנות מהשליו, וכשהבשר היה עוד בפייהם, הכה השם בעם מכה רבה מאד, ומתו כל העם שהתאוו את תאוות האכילה, וקברו אותם שם ומאז נקרא המקום "**קברות התאוה**".

הפרשה מסתיימת במעשה מרים הנביאה ואהרן הכהן, שלא דברו באפן הראוי על משה אחיהם. התורה מספרת לנו על הענש החמור שנענשה מרים הצדקת, כדי ללמדנו עד כמה חמור עוון ספור לשון הרע, ולפי הרמב"ן זו מצוה מן התורה לזכר כל עת את אשר עשה השם למרים, ובכך יעזרנו השם להמנע מעוון חמור זה.

שבת שלוו ומברך!

מפסוקים אלו למדו חז"ל, על מצות תקיעת שופר בראש השנה לפסוקי מלכיות זכרונות ושופרות, הפסוק המסיים את ענין זה בתורה, הוא אחד מפסוקי השופרות שאנו מזכירים בתפלת מוסף בראש השנה. אילו היו זוכים בני ישראל, היו נכנסים לארץ מיד, והיו תוקעים בחצוצרות אלו בבואם לארץ, אך מפני שלא זכו שמשה יכניסם לארץ, נגנזו החצוצרות הללו ביום פטירתו של משה, ולעתיד לבוא הם יתגלו ויתקעו בהם במלחמת גוג ומגוג.

הפרשה מתארת את המסע הראשון שנסעו המחנות לאחר כמעט שנה ממתן תורה, ובתוך הדברים רמזה התורה שנסיעתם של בני ישראל מהר השם לא היתה בדרך הראויה, היצר הרע הכניס בהם שמחה שנסעו מהר השם, ממש כתינוק הבורח מבית הספר, מתוך חשש שמא אם ישארו עוד זמן מה, יצוה אותם השם במצוות נוספות.

חז"ל מכנים נסיעה זו, כפורענות - התנהגות בלתי ראויה של בני ישראל, וכדי להפריד פרענות זו מפרענות - התנהגות לא ראויה נוספת של ישראל, כתבה התורה את פרשת "ויהי בנסע" באמצע, ונכתבו לפסוקים אלו "**סימניות**" - נוני"ם [אותיות נונ"ן] הפוכים כעין סוגרים, ובכך אומרת לנו התורה שפסוקים אלו נכתבו, כדי לעשות הפסק בין שתי הפרעניות של ישראל.

הרמב"ן אומר שיתכן שלילא החטא הזה, היו זוכים להכנס לארץ ישראל מיד ולא היה מתגלגל מכך החטאים האחרים שמזכרים בפרשתנו ובפרשה הבאה.

בכל שנה נקראת פרשתנו בשבתות לאחר שהיינו ב'הר השם' - **בחג השבועות**, ה"סימניות" שנכתבו באמצע הפרשה, יזכירו לנו לקחת עמנו את המטען הרוחני שקבלנו בחג השבועות ולא לשכח על ידי "נסיעה מהירה" את יום מתן תורה.

כאמור, היתה התנהגות נוספת לא ראויה, פרענות זו נקראת בלשון התורה "**מתאוננים**", אנשים שלא ידעו מה הם בדיוק רוצים, וחפשו כל העת רק תרוצים ועלילות לעזב את דרך השם.